

Nr 29

Regeringens proposition om skattefullmakt för riksdagens finans- och skatteutskott enligt 8 kap. 6 § regeringsformen, m. m.;

beslutad den 9 oktober 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

G. E. STRÅNG

G. SIGURDSEN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att sådan skattefullmakt som avses i 8 kap. 6 § regeringsformen skall tas in i flertalet författningar avseende indirekt skatt. Härigenom skapas de formella förutsättningarna för den i regeringsformen förutsatta ordningen att riksdagens finans- och skatteutskott under tid då riksmöte inte pågår på förslag av regeringen skall kunna bestämma om indirekt skatt, såvitt gäller skattesats och tid då skatten skall börja eller upphöra att utgå. Vidare föreslås vissa ändringar i lagen om omsättningsskatt på motorfordon och förordningen om särskild varuskatt.

Författningsförslagen**1 Förslag till****Lag om ändring i lagen (1968: 430) om mervärdeskatt**

Härigenom föreskrives att i lagen (1968: 430) om mervärdeskatt¹ skall införas en ny paragraf, 79 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

79 §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1957: 262) om allmän energiskatt**

Härigenom föreskrives att i lagen (1957: 262) om allmän energiskatt² skall införas en ny paragraf, 3 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Lagen omtryckt 1969: 237. Senaste lydelse av författningens rubrik 1974: 885.

² Lagen omtryckt 1975: 272. Senaste lydelse av författningens rubrik 1975: 272.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957: 209) om skatt på sprit och vin

Härigenom föreskrives att i lagen (1957: 209) om skatt på sprit och vin¹ skall införas en ny paragraf, 1 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker

Härigenom föreskrives att i lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker² skall införas en ny paragraf, 3 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Lagen omtryckt 1975: 140. Senaste lydelse av författningens rubrik 1975: 140.

² Lagen omtryckt 1975: 142. Senaste lydelse av författningens rubrik 1975: 142.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961: 394) om tobaksskatt

Härigenom föreskrives att i lagen (1961: 394) om tobaksskatt¹ skall införas en ny paragraf, 1 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon²

dels att 1, 15 och 26 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³

För motorfordon, som tillverkas inom riket eller hit införas, skall i de fall som nedan sägs erläggas omsättningsskatt till staten.

Skattepliktiga motorfordon enligt denna lag äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke äro eller tidigare varit upptagna i bilregister.

Skattepliktiga motorfordon enligt denna lag äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke äro eller tidigare varit registrerade eller varit registrerade endast i förening med avställning.

¹ Lagen omtryckt 1975: 141. Senaste lydelse av författningens rubrik 1975: 141.

² Senaste lydelse av författningens rubrik 1974: 987.

³ Senaste lydelse 1974: 987.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Till skattepliktigt motorfordon hänföres även tidigare icke skattepliktigt fordon, som efter registreringsbesiktning upptagits i bilregistret som motorfordon av sådant slag som anges i andra stycket.

Skatt skall icke utgå

a) för bil, som är inrättad uteslutande för brandväsendet;

b) för motorcykel, vilken är inrättad såsom invalidfordon och konstruerad för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

I denna lag användas uttryck och begrepp i samma betydelse som i fordonskungörelsen (1972: 595). Tjänstevikt skall, där den ej vid beskattningstillfället framgår av typbesiktningssinstrument, besiktningssinstrument eller typintyg, beräknas enligt fordonskungörelsen eller, där så ej kan ske, uppskattas med ledning av vad som kan antagas vara normal tjänstevikt för samma eller liknande slag av fordon i färdigutrustat skick. För sådan uppskattning äger riksskatteverket att i samråd med generaltullstyrelsen utfärda närmare föreskrifter.

1 a §

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skatteutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

15 §¹

I deklarationen äger skattskyldig göra avdrag för sådana däri ingående motorfordon

a) som införts i exportvagnsförteckning eller enligt bevis av tullmyndighet av den skattskyldige eller för dennes räkning utförts ur riket eller förts till frihamn och som icke tidigare varit registrerade eller varit registrerade endast i förening med avställning;

b) för vilka enligt bevis av tullmyndighet påförts skatt enligt denna lag vid införsel till riket; eller

c) för vilka eljest sådan skatt visas hava påförts.

I deklaration äger skattskyldig göra avdrag för motorfordon

a) som införts i exportvagnsförteckning eller enligt bevis av tullmyndighet av den skattskyldige eller för dennes räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att brukas där och som icke tidigare varit registrerade eller varit registrerade endast i förening med avställning;

b) för vilka enligt bevis av tullmyndighet påförts skatt enligt denna lag vid införsel till riket;

c) för vilka eljest sådan skatt visas hava påförts; eller

d) som tillverkare eller registrerad importör återtagit i samband med återgång av köp eller vars försäljning förorsakat honom förlust på grund av bristande betalning från köparen.

¹ Senaste lydelse 1974: 987.

Nuvarande lydelse

På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida avdrag jämväl må göras, helt eller till viss del, för motorfordon, som den skattskyldige återtagit eller vars försäljning förorsakat honom förlust på grund av bristande betalning från köparen.

*Föreslagen lydelse*26 §¹

Vid skattskyldighet enligt 2 § d meddelar riksskatteverket ägaren av motorfordonet beslut om skattepåföring. Skatten skall erläggas genom insättning på riksskatteverkets postgirokonto inom trettio dagar från den dag den skattskyldige erhållit del av beslutet.

Vid skattskyldighet enligt 2 § c meddelar riksskatteverket ägaren av motorfordonet beslut om skattepåföring. Skatten skall erläggas genom insättning på riksskatteverkets postgirokonto inom trettio dagar från den dag den skattskyldige erhållit del av beslutet.

Försummar den skattskyldige att inbetala skatten, kan den på framtällning av riksskatteverket omedelbart uttagas genom utmätning.

Det åligger länsstyrelse att utan dröjsmål till riksskatteverket skriftligen anmäla registrering av motorfordon, som medför skattskyldighet enligt denna lag. Anmälan skall omfatta erforderliga uppgifter för påföring av omsättningskatt.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Bestämmelsen i 1 § i sin nya lydelse tillämpas dock för tid från och med den 1 maj 1973.

7 Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt**

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt²

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att i 1 § ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att rubriken och 6 § 2 skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 1 a §, av nedan angivna lydelse.

Lag om särskild varuskatt*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**1 a §*

Under tid då riksmöte ej pågår kan riksdagens finans- och skat-

¹ Senaste lydelse 1974: 987.

² Senaste lydelse av författningens rubrik 1960: 612.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

teutskott på förslag av regeringen bestämma om skattesats eller besluta att skatt enligt denna lag skall börja eller upphöra att utgå.

6 §

2.¹ I deklaration som i 1 mom. avses må avdrag göras för varor, som
a) använts vid tillverkning som deklarationen avser och som visas hava tidigare blivit påförda särskild varuskatt;

b) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller förts till frihamn.

b) enligt bevis av tullmyndighet av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där;

c) tillverkare eller registrerad importör återtagit i samband med återgång av köp eller vars försäljning förorsakat honom förlust på grund av bristande betalning från köparen.

Avdrag som nyss sagts skall avse beskattningsvikten i fråga om varor för vilka skatten utgår efter vikt och beskattningsvärdet i fråga om varor för vilka skatten utgår i förhållande till varuvärdet.

På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för vara, vilken tillverkare eller registrerad importör återtagit eller vars försäljning förorsakat honom förlust på grund av bristande betalning från köparen.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om särskild varuskatt skall hänvisningen i stället avse lagen om särskild varuskatt.

¹ Senaste lydelse 1973: 989.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-10-09

Närvarande: statsråden Sträng, ordförande, och Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Leijon, Hjelm-Wallén

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om skattefullmakt för riksdagens finans- och skatteutskott enligt 8 kap. 6 § regeringsformen

Den nya regeringsformen (RF), som antogs slutligt av riksdagen under våren 1974 (prop. 1973: 90, KU 1973: 26, rskr 1973: 263, KU 1974: 8, rskr 1974: 19), har börjat tillämpas den 1 januari 1975. RF:s regler om normgivningsmakten finns samlade i 8 kap. De centrala delarna av normgivningen läggs hos riksdagen ensam.

I RF anges ett antal ämnen där normgivningskompetensen i första hand skall ligga hos riksdagen och utövas genom lagstiftning. De viktigaste av de bestämmelser som beskriver detta *primära lagområde* finns i 8 kap. 2, 3 och 5 §§. Av intresse i detta sammanhang är 3 §, som innebär att till det primära lagområdet hänförs sådana föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska intressen. Till detta lagområde hör bl. a. den statliga beskattningen.

I fråga om åtskilliga ämnen inom det primära lagområdet innehåller RF bestämmelser som öppnar möjlighet för riksdagen att till regeringen delegera normgivningskompetens. Riksdagen har lämnat regeringen flera sådana bemyndiganden, bl. a. på grundval av förslag i prop. 1975: 8 (KU 1975: 10, rskr 1975: 62). De delar av det primära lagområdet som inte kan öppnas för regeringen genom delegation utgör det *obligatoriska lagområdet*. Hit hör föreskrifter om skatt till staten. Enligt 8 kap. 6 § RF kan riksdagen emellertid i begränsad utsträckning delegera beslutanderätten i fråga om annan skatt än skatt på inkomst, förmögenhet, arv eller gåva. Bestämmelsen innebär att riksdagens finans- och skatteutskott kan bemyndigas att, under tid då riksmöte inte pågår, på förslag av regeringen bestämma om skattesatsen eller besluta att skatt skall börja eller upphöra att utgå. Bemyndigandet kan innefatta rätt att

göra skillnad mellan olika slag av verksamhet och olika delar av riket. Bemyndigande för utskotten skall tas in i den lag som reglerar skatten. Utskottens beslut med stöd av sådant bemyndigande fattas på riksdagens vägnar genom lag.

Utskottens beslutanderätt begränsas alltså i flera avseenden. Den avser endast angivna frågor beträffande indirekt skatt och får utövas endast under tid då riksdagen inte är samlad till riksmöte. Utskotten kan inte heller besluta annat än på regeringens förslag. Av utskotten beslutad skattelag skall vidare underställas riksdagen för prövning inom en månad från början av närmast följande riksmöte.

Jag avser att i det följande ta upp frågan om införande av bemyndigande enligt 8 kap. 6 § RF i vissa skatteförfattningar. Jag vill i detta sammanhang erinra om att bestämmelsen om delegation av beslutanderätt i fråga om indirekta skatter främst motiverats av önskemålet att effektivt kunna använda dessa skatter som konjunkturpolitiska instrument. Snabba beslut om ändring av indirekt skatt kan vidare vara betingade av handelspolitiska eller alkoholpolitiska skäl. Det är uppenbart att bemyndigande bör tas in i författningarna om mervärdeskatt, energiskatt, alkoholskatt och tobaksskatt. Övervägande skäl talar enligt min mening för att fullmakt lämnas också i fråga om den s. k. bilaccisen och den särskilda varuskatten. Med hänsyn till arten av de skatter det här är fråga om bör bemyndigandet i samtliga fall ges generell omfattning. Jag föreslår alltså att i angivna skatteförfattningar tas in bemyndigande för finans- och skatteutskotten att på förslag av regeringen i enlighet med 8 kap. 6 § RF bestämma om ändring i författningen.

Därjämte föreslås i fråga om förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt att i enlighet med nya RF förordningen rubriceras om till lag och att ordet "förordning" där det avser nämnda författning byts ut mot "lag". Bestämmelsen i 16 § om rätt för Kungl. Maj:t att utfärda tillämpningsföreskrifter är numera till följd av nya RF överflödigt och jag föreslår därför att den skall upphöra att gälla. I enlighet med den ändring som gjorts bl. a. i 24 § e) lagen (1957: 262) om allmän energiskatt (SFS 1975: 272) bör 6 § 2 första stycket b) erhålla ändrad lydelse så att avdrag får göras för vara som levererats i svensk frihamn endast om varan inte är avsedd att förbrukas där. Motsvarande ändring bör göras i 15 § a) lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon. Vidare bör den avdragsrätt som enligt 6 § 2 tredje stycket förordningen om särskild varuskatt och enligt 15 § andra stycket lagen om omsättningsskatt på motorfordon är beroende av särskild prövning av riksskatteverket ersättas av en allmän avdragsrätt. Denna rätt bör dock i fråga om återtaget gods begränsas till fall där återtagandet skett till följd av återgång av köp. Jag föreslår vidare viss justering av 1 § lagen om omsättningsskatt på motorfordon. Ändringen hänger samman med att skatteplikten enligt nämnda paragraf är beroende av att fordonet icke är eller varit

upptaget i bilregistret. Genom nya bestämmelser om fordonsregistrering, som trätt i kraft den 1 maj 1973, förändrades innebörden av själva registreringen och möjlighet öppnades till att i samband med registrering avställa fordon. Det kan i och för sig göras gällande att registrering med avställning — vidtagen före skattskyldighetens inträde — skulle leda till frihet från skatt. En sådan tolkning står dock i uppenbar strid med lagstiftningens mening. Visserligen har den nämnda tolkningen inte hävdats från de skattskyldigas sida men jag finner det ändå nödvändigt att författningen klarare uttrycker lagstiftarens intentioner. Därför föreslås ett tillägg till 1 § andra stycket av innebörd att registrering med avställning inte påverkar skatteplikten, att gälla från de nya registreringsbestämmelsernas ikraftträdande. Slutligen föreslås en mindre rättelse av 26 § samma lag.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1968: 430) om mervärdesskatt,
2. lag om ändring i lagen (1957: 262) om allmän energiskatt,
3. lag om ändring i lagen (1957: 209) om skatt på sprit och vin,
4. lag om ändring i lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker,
5. lag om ändring i lagen (1961: 394) om tobaksskatt,
6. lag om ändring i lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon,
7. lag om ändring i förordningen (1941: 251) om särskild varuskatt.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden lagt fram.